

The “Case Study” Method as Means of Formation of a Professionally Oriented Foreign Language Teaching Environment in University Conditions

Pet’ko Lyudmila

Dragomanov National Pedagogical University

Ph.D., Associate Professor, Department of foreign languages (Ukraine, Kyiv)

Abstract

The article describes the use of the “Case study” method in formation of a professionally oriented foreign language teaching environment in university conditions. The author exposes a methodological potential of the case-method, gives some study books, in which the case method is introduced. The author provides methods of training integrated into the case method and gives some examples of situations to be discussed by students who will become future teachers, managers, sociologists, teachers, psychologists, defectologists. The case study is considered as a whole system of ways, methods and means for designing and realizing the models of educational and career-oriented situations and quasi-professional students’ activities; a case is presented as a creative task generating new meanings and purposes for the student’s professional development. The “Case Study” method gives students opportunity to work on a united problem field, teaches students to analyze and synthesize available information, to argue their point of view in discussions, to represent the results of the group work.

Keywords: «Case study» method, technology, problem situation, a professionally directed foreign language teaching environment, students, university.

Актуальність статті. Українські вчені, двадцять років потому, об’єднавшись у команду з американськими та канадськими викладачами в Українській академії державного управління при Президентові України (м.Київ), протягом 1995–1996 рр. у навчальний курс «Державне управління» почали широко запроваджувати інтерактивні методи навчання, що дало позитивні результати. Методика аналізу ситуацій отримала пріоритетне місце серед викладачів та студентів академії у порівнянні з іншими методами, а український досвід було узагальнено у низці публікацій [14; 15].

У свою чергу, опанування студентами іноземної мови за фахом виступає складовою професійної освіти майбутніх випускників вищої школи, тому розробка, впровадження та володіння викладачами сучасними засобами навчання іноземної мови (ІМ) окреслюють нові вимоги до вирішення проблем сучасних технологій та методики викладання ІМ в умовах університету.

Зазначимо, що в практиці викладання дисциплін останнім часом широко застосовується метод конкретних ситуацій або кейс-стаді метод (case method, case study method, case story): в системі професійної підготовки – С.Сейтенова [24], методичний потенціал кейс-методу – А.Сват’єв (підготовка майбутніх спортивних тренерів),

О.Смолінська (підготовка педагогів в умовах університету), І.Шостак (у навчанні майбутніх соціологів), Ю.Руденко (підготовка майбутніх вихователів), М.М.Ковальчук (навчання безробітних), кейс-метод як інструмент досліджень – М.В.Яковлев (політологія).

У свою чергу, навчально-методичний підхід до кейс-стаді у процесі формування професійного навчального середовища в умовах університету як засобу навчання ІМ у процесі професійної освіти, головною метою якого визначено – навчити спілкуватися ІМ, – реалізують М.М.Гончарова, С.В.Іванов, О.Можаровська, Т.Л.Мостенська, Т.В.Рибачук-Ярова, Т.О.Погорелова, Л.В.Покушалова, Д.Ю.Тулєпбергенова, особливості використання кейс-методу описує К.Л.Багрій, Е.О.Сідельник; формування навичок міжкультурної комунікації засобами ІМ – М.М.Кузнецова, А.Кузьменков, Ю.Б.Кузьменкова; використання кейс-методу у процесі навчання ІМ в умовах університету – М.М.Гончарова, Ю.А.Галайко, К.М.Красікова, В.А.Пермінова, Тарнопольський, О.Б.Шендерук, М.М.Швець (комп'ютерні науки).

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи суб'єкт-суб'єктну взаємодію як чинник формування готовності студентів до професійного іншомовного спілкування, О.Тинкалюк зазначає, що у процесі навчання іноземної мови в умовах університету спілкування стає особистісно орієнтованим, за умови впровадження суб'єкт-суб'єктного принципу взаємодії і відбувається на трьох рівнях комунікативному, інтерактивному і перцептивному [18, с. 277]. Окресливши процес організації професійного спілкування предметом дослідження, науковець посилається на дисертацію М.В.Гончарової, де *професійне спілкування* визначається як соціально орієнтована інтерактивна діяльність людей у певному професійному середовищі для врегулювання професійних відносин на основі вирішення комунікативних завдань, яка використовує вербальні і невербальні засоби, метою і результатом якої є оптимізація ділової діяльності. До того ж виокремлюється поняття *«професійно спрямоване спілкування»*, яке здійснюється в навчальному середовищі і спрямоване на формування вмінь і навичок, тобто готовності до професійного спілкування. У цьому полягає відмінність професійно спрямованого спілкування від професійного. Тобто, *іншомовне професійно спрямоване спілкування* М.В.Гончарова визначає як «соціально орієнтовану інтерактивну діяльність, яка здійснюється в конкретному професійно навчальному середовищі для врегулювання всіх видів квазіпрофесійних відносин на

основі вирішення комунікативних завдань, яка використовує для цього вербальні і невербальні засоби, і має метою і результатом оптимізацію цієї діяльності [4, с. 53]».

У свою чергу, О.Ю.Іскандарова наголошує, що комунікативна діяльність фахівця – це складний багаторівневий процес передачі та обміну інформацією пізнавального характеру, в ході якого виробляються загальні смисли, ідеї, поняття, що мають інформаційну, гносеологічну і аксиологічну основу, які знаходяться у тісному взаємозв'язку, а також детермінуються нормами професійної інтеракції (специфікою ділового спілкування). До того ж процес іншомовної професійної комунікації ускладнюється кодуванням і декодуванням інформації іноземною мовою. Професор пропонує «іншомовну професійну комунікативну компетентність» розглядати з огляду трьох компонентів: іншомовна компетентність, професійна компетентність, комунікативна компетентність [5]. Цю тезу підтримують і зарубіжні вчені Б.Турсунбаєв [24], Р.Ерсозьоглу (Rukiye Ersozoglul) [25, с. 142].

У площині нашого розгляду – використання методу ситуаційного аналізу (case study method) для формування ПОІНС –почнемо з розгляду підручників «Market Leader» Д.Коттона, Д.Фалфі, К.Сімона (на які посилається М.О.Гончарова), що стали досить поширеними та актуальними у практиці навчання іноземної мови за професійним спрямуванням в університетах України і за кордоном у підготовці студентів економічних спеціальностей та менеджменту ділової англійської мови. Даний проект розроблено англійською мовою за рівнями володіння: Elementary, Pre-Intermediate, Intermediate, Upper Intermediate. Передбачено також додаткові компоненти курсу: Course book (підручник), Practice file (робочий зошит) з аудіо диском та Class cassette (диск для роботи під час практичного заняття). Завдяки аутентичним матеріалам з газети «The Financial Times» (для розвитку навичок читання) та професійної спрямованості «Market Leader» (теми підручника присвячено окремим видам бізнесу) [21].

Однак наголосимо, представлені підручники, як засвідчило їх впровадження у навчальний процес вищої школи, вимагають додаткової адаптації та доопрацювання для роботи з ними зі студентами в умовах університету. У зв'язку з цим, низкою викладачів розроблено методичні вказівки в якості лексико-граматичного додатку практичних занять з англійської мови до підручника «Keys to Management» до 1–7 розділів [7].

Слід також взяти до уваги словник і глосарій [1], створений викладачами для кращого засвоєння і розширення «мовного портфолію» студентів та удосконалення навичок читання літератури за професійною спрямованістю до підручника «Market Leader», Upper-Intermediate (автори David Cotton, David Falvey, Simon Kent) до семи уроків за вибором викладачів, що викликано кількістю годин згідно навчального плану: *Unit 1. Communication (Communication in the context of organizations)*, *Unit 4. Success (Factors of success: what makes people/organizations successful)*, *Unit 5. Job Satisfaction (Motivating factors: what motivates people in organizations)*, *Unit 6. Risk (Types of risk faced by the organizations and ways of managing them)*, *Unit 8. Team-Building (Advantages and disadvantages of working in teams)*, *Unit 10. Customer Service (Customer Care in different types of organizations. Satisfying and delighting customers)*, *Unit 12. Management Styles (Qualities of good managers and range of management styles)*. Словник містить як спеціальні терміни, так і загальноповживану лексику, що дозволяє викладачеві в залежності від рівня володіння іноземною мовою членів навчальної групи визначати об'єм активної лексики. Тоді, як для створення глосарія, використовувалися останні видання англійської та американської довідкової літератури.

Наведемо приклади деяких ситуацій, наданих у підручнику «Market Leader» (Intermediate Business English Course Book) [22, с. 93], в яких піднімаються не тільки професійні, а й етичні проблеми, що також стосується виховного принципу навчання ІМ, коли формуються ціннісні орієнтації студентів у ПОІНС:

Work in groups. What should you do in each of these situations?

- 1. The best-qualified person for the post of Sales Manager is female. However, your customers would prefer a man. If you appoint a woman you will probably lose some sales.*
- 2. Your company has a new advertising campaign which stresses its honesty, fairness and ethical business behaviour. It has factories in several countries where wages are very low. At present it is paying workers the local market rate.*
- 3. A colleague working in a hospital has been making mistakes at work recently. This is because she has a serious illness. You are her friend and the only person at work who knows this. She has asked you to keep it a secret.*

Навчання ІМ за описаними підручниками, в яких активно використовується кейс-метод, сприяє формуванню професійно орієнтованого іншомовного навчального

середовища, в яке «занурюються» майбутні випускники університету, що стимулює їх до професійного іншомовного спілкування, підготовки презентацій, вивчення лексики, збагачення словарного запасу, стимулює до розвитку партнерського стилю роботи а також слугує засобом подолання психологічного бар'єру у говорінні іноземною мовою (наприклад, в ситуації перемовин із бізнес-партнерами, діалогу, дискусії, викладення та обґрунтування власної точки зору), слугують для індивідуальної роботи з розвитку навичок підготовки та прийняття рішень.

Разом з тим не слід скидати з рахунків той факт, що формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища за допомоги кейс-методу висуває перед викладачем університету володіння не тільки іноземною мовою, але й орієнтування у професійній сфері, за якою відбувається навчання ІМ. Тому, досвід КНЕУ імені Вадима Гетьмана (м.Київ) з підготовки майбутніх економістів заслуговує уваги – де викладачі кафедр іноземних мов мають другу спеціальність – економічну – що, у свою чергу, дозволяє переносити процес навчання ІМ з опанування готового знання (з підручника) на активне та творче співробітництво студентів та викладачів, а результатом стають не тільки отримання знання з ІМ, а і надбані в умовах університету навички й уміння майбутньої професійної діяльності. Високий рейтинг університету та пропозиції роботодавців щодо працеваштування випускників КНЕУ імені Вадима Гетьмана (як в Україні так і закордоном) свідчать про ефективність такого підходу.

Для підтвердження сказаного вище, наведемо кейс «У пошуках економічної моделі для України», запропонований студентам-менеджерам для аналізу економічної ситуації в Україні і пошуку прийнятної економічної моделі розвитку з огляду на економічну модель США:

У пошуках економічної моделі для України (кейс)

Характерною рисою економічної моделі США початку XXI ст. виступає дедалі більша орієнтація бюджету на розв'язання соціально-економічних завдань. Частка витрат федерального бюджету на соціальні цілі, включаючи розвиток людського капіталу (освіта, охорона здоров'я), соціальне страхування та соціальна виплата перевищила у 2009 р. 60%; частка цих витрат у консолідованому бюджеті ще вище. Протиріччя між соціальною орієнтацією бюджету та загальною досить низькою часткою перерозподілу національного доходу через федеральний і консолідований

бюджет пояснюється досягненням певного оптимуму між економічними і соціальними цілями макроекономічної політики та пошуку шляхів їх реалізації.

Констатуючи досить високу ефективність сучасного державного регулювання в США, необхідно відзначити його якісно нову особливість – прагнення знайти оптимальну пропорцію між ринком і державним втручанням незалежно від відмінностей в ідеологічних і політичних поглядах тієї чи іншої американської адміністрації.

Основні підходи президента Б.Обами до економічної моделі були чітко визначені ним під час його першої президентської кампанії. Квінтесенцією їх було істотне зниження податків (як прибуткових індивідуальних, так і податків на прибутки корпорацій) і всіляке заохочення підприємництва. Треба визнати, що у більш широкому контексті економічна стратегія республіканців мало чим відрізнялася від економічних пріоритетів демократів. Основні пункти економічної стратегії республіканців:

- прискорення економічного зростання за рахунок підтримки сприятливого підприємницького клімату (у тому числі шляхом зниження податків), використання податкових пільг, активне маніпулювання інструментами грошово-кредитного регулювання;
- прискорення науково-технічного прогресу за рахунок активної інноваційної політики (шляхом введення податкових пільг та амортизаційної політики) і масштабної державної підтримки фундаментальної науки;
- здійснення масованих інвестицій в «людський капітал», тобто зростання державних витрат у сфері освіти, перепідготовки робочої сили та охорони здоров'я, а також заохочення витрат приватного сектора економіки на ці цілі (невипадково витрати федерального бюджету на соціальні та економічні цілі, включаючи освіту та охорону здоров'я, перевищили 62% всіх бюджетних витрат, а їхня частка в консолідованому бюджеті ще вище);
- забезпечення соціальної функції держави через оптимізацію програм у сфері пенсійного та медичного страхування і допомоги, підтримка сімейних цінностей;
- нарощування позитивного ефекту від інтеграції американської економіки в світове господарство і від глобалізації світової економіки;

– поліпшення стану навколишнього природного середовища, вдосконалення екологічних регуляторів, вироблення відповідної політики у зв'язку із змінами світового клімату.

Обама підкреслював, що саме його економічна модель і перш за все прийнятий закон про зниження податків протягом 10 років на \$ 1,35 трлн. дозволили вивести країну з економічної кризи і надалі будуть стимулювати її економічне зростання.

Критики нової економічної моделі США вважають, що пропонувані реформи розмивають і знижують соціальні гарантії. Очевидно, що соціальні проблеми, пов'язані з грубими політичними розрахунками, ставлять проблеми соціального страхування на чільне місце всієї соціально-економічної стратегії держави.

Для студентів Інституту корекційної педагогіки та психології, Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова на практичних заняттях з англійської мови пропонуємо для опрацювання кейс «Боковий аміотрофічний склероз» з огляду на те, що із хворими на це захворювання працюють логопеди, соціальні працівники, реабілітологи, дієтологи, неврологи, середній медичний персонал та інші фахівці:

1. Work in groups. Students should consider this problem in three ways: 1) Nervous System Disorders, 2) Amyotrophic Lateral Sclerosis, 3) Neurological rehabilitation (Swimming, Walking, Riding).

2. Work in groups: How life narratives, cognitive reserve and psychological support may influence patient experience of amyotrophic lateral sclerosis.

Amyotrophic Lateral Sclerosis (Case Study)

A thirty six year old male has developed severe muscle weakness throughout the body. The condition began fifteen months ago with a left foot drop and within a year, he described difficulty with speech and swallowing, muscle twitching and cramping, and muscular atrophy throughout the upper and lower limbs. Within the last two months, his breathing has become more difficult, and there has been a noticeable difference in his voice. Prior to the fifteen months, he presented little to no symptoms. The patient, a medical doctor, has a wife and two young children.

What began as seemingly innocent muscle weakness and cramping has led to this patient's fatal diagnosis. He is one of 2.5 per 100,000 people worldwide who have been diagnosed with amyotrophic lateral sclerosis and will most likely die of respiratory failure within 2 to 3 years. Amyotrophic lateral sclerosis or ALS is a highly degenerative disease involving the nerve cells in the brain and spinal cord that control voluntary movement [19].

Якщо запропонований вище кейс був для більш вузької спеціалізації, то кейс «Повернення Капітана додому» з фільму «Звуки музики» (США, 1965) [20] ми пропонуємо використовувати на практичних заняттях з іноземної мови для усіх напрямків підготовки студентів, тому що він охоплює педагогічні, виховні, соціальні, мистецькі та ін. аспекти. Це описано автором у низці статей [9; 10; 11]. А також рекомендуємо спочатку подивитися фрагмент кінострічки, який описано в кейсі, що складається з 5 пов'язаних між собою ситуацій, (початок фрагменту з 1.03.45 год. фільму, кінець – на 1.15.00 год.), а потім починати працювати з кейсом:

**Work in groups. 1. What should heroes of movie do in each of these situations?
2. Why did Maria say to Captain: "Oh please, Captain, love them, love them all."**

Captain Returns Home

Situation 1. *The Captain returns home with his fiancée – the wealthy, glamorous Austrian Baroness, and Max Detweiler, a self-proclaimed "very charming sponge" and an impresario who mentions that "somewhere, a hungry little singing group is waiting for Max Detweiler to pluck it out of obscurity and make it famous at the Salzburg Folk Festival." On their drive toward the villa, they notice the rambunctious Trapp children hanging from limbs along the tree-lined road. The Captain quickly dismisses the children's behavior: "Oh, it's nothing – just some local urchins." He shows Elsa his estate upon their arrival where she feels he is more "at home" than in Vienna. He compliments her as being "lovely, charming, witty, graceful, the perfect hostess, and... in a way, my savior... Well, I would be an ungrateful wretch if I didn't tell you at least once that it was you who brought some meaning back into my life..." She hints at her own desire for marriage, mentioning that without her environment in Vienna, she is "just wealthy, unattached little me searching just like you."*

Situation 2. *When the Captain exits to look for his children, Elsa and Max speak about her strategy to win over the wealthy, aristocratic Captain...*

Situation 3. *The children are spied canoeing on the lake – as they stand to greet their father in the unwieldy vessel, the boat overturns and capsizes, and everyone falls out. The completely soaked von Trapps are whistled into a line, introduced to Baroness Schraeder, and then dismissed.*

Situation 4. *Still dripping wet, Maria is chastised for her conduct, for making playclothes out of common house drapes, and for encouraging their disobedience:*

Captain: Is it possible, or could I have just imagined? Have my children by any chance been climbing trees today?

Maria: Yes, Captain.

Captain: I see. And where, may I ask, did they get these, uhm, these...

Maria: Playclothes.

Captain: Oh, is that what you call them?

Maria: I made them, from the drapes that used to hang in my bedroom...They still had plenty of wear left. The children have been everywhere in them.

Captain: Do you mean to tell me that my children have been roaming about Salzburg dressed up in nothing but some old drapes?!

Maria: (affirming) Umm, hmm, and having a marvelous time.

Captain: They have uniforms.

Maria: Straitjackets, if you'll forgive me.

Captain: I will not forgive you for that.

Maria: Children cannot do all the things they're supposed to do if they have to worry about spoiling their precious clothes they wear....Well, they wouldn't dare. They love you too much. They fear you too much.

Captain: I don't wish you to discuss my children in this manner.

Maria: Well, you've got to hear from someone. You're never home long enough to know them.

Captain: I said I don't want to hear any more from you about my children.

Maria: I know you don't, but you've got to!

Situation 5. Outspoken, she pleads for him to get to know and love his children more completely, as she does: "Oh please, Captain, love them, love them all." Exasperated by her impertinence, the stodgy commander orders her to leave: "You will pack your things this minute and return to the Abbey."

З огляду на запропоновані ситуації з однієї з кращих кінострічок – «Звуки музики» (1965, США), завдання кейсів слугує формуванню готовності майбутнього вчителя до педагогічної взаємодії, де професор О.В.Матвієнко [23, с. 206, 212]. виокремлює такі стрижеві структурні компоненти: 1) *ціннісно-мотиваційний* (сформованість ціннісних орієнтацій до запровадження педагогічної взаємодії у навчально-виховному середовищі (НВС), мотиваційне ставлення до значущості опанування педагогічної взаємодії у НВС, мотиваційна спрямованість на забезпечення педагогічної взаємодії у НВС, налаштованість на активну педагогічну взаємодію з учнівським колективом та окремим учнем у педагогічному спілкуванні.

2) *Змістово-процесуальний* структурний компонент – оволодіння системними знаннями про зміст, специфіку та функції педагогічної взаємодії у НВС; оволодіння системними знаннями про психофізіологічні та вікові особливості учнів, психологічні закономірності навчання, виховання та розвитку особистості дитини, теоретичні основи педагогіки та психології; розвиненість професійно-педагогічного мислення, свідомості.

3) *Дієво-операційний* структурний компонент міститься в реалізації ціннісно-орієнтаційної та соціально-виховної функції; спрямованості на забезпечення педагогічної взаємодії у НВС; сформованості педагогічної вправності, розвиненості педагогічної креативності.

У представлених вище кейсах, на нашу думку, вдало наочно презентовано «дієво-операційний компонент, складниками якого вважають інтегративні вміння, набуті студентами у процесі теоретичної та практичної підготовки під час опанування змісту психолого-педагогічних та фахових дисциплін, самостійної діяльності в період педагогічних практик [23, с. 208]».

Тоді як готовність майбутнього вчителя до педагогічної взаємодії, будучи системною якістю особистості майбутнього вчителя формується у процесі навчання в

умовах університету і її розглядають як «цілісну систему, що вибудовується як інтегральне ціле на основі загальнопедагогічного (є складові загальнопедагогічної готовності), особливого (має свою специфіку, зумовлену особливостями й закономірностями процесу формування готовності майбутнього педагога до певного виду діяльності) та індивідуального (відображає залежність готовності від підготовки, особистісно-професійних характеристик учителя) [23, с. 211]».

Зазначимо, що для викладача, який готує та впроваджує кейс до навчально-виховної діяльності в умовах університету, головною метою є формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища.

З приводу цього К.М.Красікова зазначає, що «...за ступенем впливу основних джерел можна виділити практичні кейси, які відображають абсолютно реальні життєві ситуації; навчальні кейси, основним завданням яких виступає навчання; науково-дослідні кейси, орієнтовані на здійснення дослідницької діяльності [6, с. 17]».

Але, на нашу думку, кейси можуть і взаємодоповнюватися, перетинатися завдяки одночасного впливу різних джерел. Прикладом можуть слугувати кейси, наведені нами вище, які можна віднести до *науково-дослідно-практичного* (кейс «У пошуках економічної моделі для України»), поєднання *науково-дослідного, навчального і практичного* (кейс «Боковий аміотрофічний склероз»); кейс «Повернення Капітана додому» – *навчального* (розв'язання складних психолого-педагогічних ситуацій, що склалися в родині Капітана) і *практичного* (абсолютно реальні ситуації, що відбувалися в австрійській сім'ї фон Трамп).

З огляду на сказане, аргументованим є підход академіка В.І.Бондаря про цілісність способу діяльності викладача і студента, що характеризується таким чином: 1) дидактична функція розглядається як мета діяльності, 2) рівень самостійності студентів при засвоєнні знань і вмінь, 3) форма прояву діяльності (словесна, наочна, практична чи їх поєднання), 4) логіка розгортання змісту й думки студентів. Описаний підхід до вибору методів навчання надасть можливість забезпечити багатофункціональність зазначеної діяльності [2, с. 91].

У свою чергу, викладач, який реалізує інноваційний підхід у навчанні іноземної мови, стає старшим досвідченим товаришем, який співпрацює з учнями в процесі оволодіння знаннями та вміннями з метою вирішення навчальних та освітніх

завдань. Такого «нового викладача» характеризує високий ступінь автономії і креативності, що проявляється, поряд з його високим рівнем професійної компетенції, в таких ділових якостях, як гнучкість професійного мислення, мобільність і адаптивність до інноваційних ситуацій професійної діяльності, постійне професійне самовдосконалення, здатність працювати в команді, співпрацювати з іншими, брати на себе ініціативу і відповідальність [17, с. 4–5].

Тому, ми цілком згодні з тим, що методика аналізу ситуацій (case study) підвищує мотивацію студентів до вивчення іноземної мови, позитивно впливає на розвиток міжособистісних відносин суб'єктів навчання, забезпечує поліпшення психологічного клімату у навчальній групі, що сприяє створенню умов для продуктивного засвоєння іншомовних комунікативних умінь і професійно-особистісного розвитку майбутніх випускників вищої школи [4].

Що стосується кейсів, то вони слугують в якості дидактичного матеріалу для формування ПОІНС при проведенні інтерактивних занять не тільки для бізнес-освіти (бакалаврат, магістратура), а й для інших напрямів підготовки (соціологія, політологія, правознавство, психологія, педагогіка, філософія, музичне мистецтво, соціальна робота, медицина та ін.) в умовах університету, тобто забезпечують багатофункціональність, міжпредметність навчальної діяльності, створення професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища шляхом аналізу ситуацій та діагностику проблеми, вироботку та прийняття колективних рішень, їхню презентацію і захист, що сприяє активізації комплексу знань, які необхідно засвоїти для вирішення «презентованої» проблеми, яка не має однозначних рішень.

Кейс-стаді дозволяє 1) засвоювати теоретичний матеріал шляхом практичного його опанування, 2) здійснювати вплив на професійне становлення студентів, 3) стимулювати інтерес і позитивну мотивацію до навчання, 4) поєднує гру із технологією інтелектуального розвитку та тотальною системою контролю.

З огляду на сказане, кейс метод науковці розглядають за такими аспектами: *по-перше*, як специфічний метод навчання для розв'язання притаманних йому освітніх задач, де серед його характеристик-проблем визначають технологізацію, оптимізацію, методологічне насичення і застосування у навчанні. *По-друге*, аналіз ситуацій виступає як образ мислення студента та викладача. У викладача – це його власна парадигма, що

дозволяє по-іншому думати і діяти, обновлювати свій творчий потенціал і сприяє успішності педагогічної діяльності. Серед характеристик-проблем окреслюють широку демократизацію і модернізацію навчального процесу, «розкутість» викладачів, формування у них прогресивного стилю мислення, етики і мотивації педагогічної діяльності. *По-третє*, – сфера творчої діяльності, де особливого значення набуває вивчення і пропаганда технології і раціональних прийомів створення кейсів [16, с. 14–15].

Отже, завдяки методу case-study, на нашу думку, одному із ефективних методів серед сучасних методик викладання професійно орієнтованої іноземної мови, у сформованому професійно орієнтованому іншомовному навчальному середовищі в умовах університету відбувається реалізація ідеї «автономії» студента (стимулюються навчальна й пізнавальна активності, самостійність, самоорганізація, відповідальність, ініціативність, відбувається розвиток творчості та науково-дослідницького пошуку майбутнього випускника вищої школи).

Але водночас, нова освітня парадигма продуктивного розвивального навчання, яка покликана забезпечити освітні потреби XXI століття, крім визначення і урахування загальносвітових тенденцій у навчанні іноземним мовам, «визначає суттєві зміни ролі і характеру діяльності викладача іноземної мови [17, с. 4]».

References

1. Baranovskaya T. A., *Uchebno-metodicheskaya razrabotka k uchebniku «Market Leader», Upper-Intermediate by David Cotton. Slovar dlya studentov 2-go kursa* [Teaching and Methodical Manual for the Textbook “Market Leader”, Upper-Intermediate by David Cotton. A Dictionary for 2nd-year Students] / T. A. Baranovskaya, N. N. Alaeva, V. M. Shafarostova. – Moscow, 2017. – 29 pp.
2. Bonda V. I., *Didaktika: pidr. dlya studentiv vishchih ped.navch.zakladiv* [Didactics: A Textbook for Students of Higher Pedagogical Institutions of Higher Learning] / V. I. Bondar. – Kyiv: Libid, 2005. – 262 pp.
3. Burlay N. V., *Keys-metod v prepodavanii delovogo inostrannogo yazyka* [The Case Method in Foreign Language Business Course Teaching] / N. V Burlay // *Kultura narodov Prichernomor'ya* [Culture of the Black Sea Peoples]. – 2012. – Number 232. – PP. 233–236.

4. Goncharova M. V., *Metodika analiza situatsiy v obuchenii studentov inoyazychnomu professionalno-orientirovannomu obshcheniyu : na materiale spetsialnostey «Menedzhment», «Upravlenie» dis. ... kand. ped. nauk: 13.00.02. Spetsialnost: Teoriya i metodika obucheniya i vospitaniya (po oblastyam i urovniam obrazovaniya)* [Methods of Analysis of Situations in Teaching a Foreign Language Professionally-Oriented Communication to Student: on the Bases of Materials for “Management” Specialties: Thesis ... of Candidate of Pedagogical Sciences: 13.00.02 Specialty: Theory and Methods of Teaching and Upbringing (by areas and levels of education)] / Marina Viktorovna Goncharova. – Moscow, 2005. – 225 pp.

5. Iskandarova O. Yu., *Teoreticheskaya model sistemy formirovaniya inoyazychnoy professionalnoy kommunikativnoy kompetentnosti studenta neyazykovogo vuza* [The Theoretical Model of Formation of a Professional Communicative Competence of Students of Non-Language Institutions of Higher Learning] [Electronic Resource] / O. Yu. Iskandarova // *Gumanitarnoe obrazovanie v ekonomicheskom vuze : materialy II Mezhdunar. nauch.-prakt. zaochnoy konf., 30 noyab. 2013 g.* [Humanitarian Education in the Economical Institute of Higher Learning: Works of the 2nd International Scientific and Practical Distance Conference, November 30, 2013] – REU imeni G.V.Plehanova, 2013. – PP. 114–120. – Access Mode: <http://sdo.rea.ru/cde/conference/10/viewFiles.php> . – 0,41.

6. Krasikova E. N., *Keys-metod v strukture i sodержanii metodicheskoy kompetentsii lingvистa-prepodavatelya : avtoref. dis. ... na soiskanie nauchnoy sttepeni kand. ped. nauk : spets. 13.00.02 «Teoriya i metodika obucheniya i vospitaniya (inostrannye yazyki, uroven professionalnogo obrazovaniya)»* [The Case Method in the Structure and Content of the Methodical Competence of Teacher-Linguists”: An Abstract of Thesis ... for the degree of Candidate of Pedagogical Sciences: Specialty “Theory and Methods of Teaching and Upbringing (Foreign Languages, Professional Education Level”)] / Ekaterina Nikolaevna Krasikova. – Stavropol, 2009. – 29 pp.

7. *Metodicheskie ukazaniya k prakticheskim zanyatiyam po angliyskomu yazyku s uchebnikom «Keys to Management»* [Guidelines for Practical Lessons in English by the Textbook «Keys to Management»] / Compiled by K. V. Trostina, I. I. Stroganova. – Moscow: Izd-vo Ros. ekon. akad., 1999. – 66 pp.

8. Mozharovska Olena, *Metod case-study yak suchasna tehnologiya profesiyno-orientovanogo inshomovnoho navchannya* [The Case Study Method as a Modern Technique of a Professionally Oriented Foreign Language Teaching] / Olena Mozharovska // *Problemi pidgotovki suchasnogo vchitelya: zb. nauk. pr. Umanskogo derzhavnogo pedagogichnogo universitetu imeni Pavla Tichini* [Problems of Modern Teachers' Training: A Collection of Scientific Works of Uman Pavlo Tychyna State Pedagogical University] / [Editor-in-Chief: M. T. Martinyuk.– Uman: PP Zhovtiy O. O., 2014. – Ch. 1. – PP. 276–283.

9. Pet'ko L. V., *Stymuljuvannja gotovnosti majbutnih social'nyh pedagogiv do vyhovnoi' roboty u procesi vyvchennja inozemnoi' movy u VNZ (na prykladi kinofil'mu «Zvuky muzyky» («The Sound of Music»), USA, rezh. Uajz, 1965 r.)* [Stimulation of Readiness of Future Social Teachers for Educational Work in the Process of Foreign Language Teaching in Institutions of Higher Learning (on the Example of the Movie “The Sound of Music”, USA, Director R. Wise, 1965)] / *Aktual'ni problemy navchannja ta vyhovannja ljudej v integrovanomu seredovyshhi: zb. nauk. prac'* [Current Problems of Teaching and Upbringing in the Integrated Environment] Number 9 (11). – Kyiv: Universytet «Ukrai'na». – 2012. – PP. 84–95.

URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7446>

10. Pet'ko L. V., *Vyvchennja gendernyh rolej ta vzajemovidnosyn u sim'i' zi studentamy VNZ na praktychnyh zanjattjah z inozemnoi' movy* [Teaching Gender Roles and Family Interactions to Students of Institutions of Higher Learning at practical lessons of English] / *Naukovyj chasopys NPU imeni M.P.Dragomanova. Serija 11. Social'na robota. Social'na pedagogika: zb. nauk. prac'* [The Scientific Journal of Dragomanov National Pedagogical University. Series 11. Social Work. Social Pedagogics: A Collection of Scientific Works] – Number. 14 (Chapter II). – Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M. P. Dragomanova. – 2012. – PP. 112–123.

URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7871>

11. Pet'ko L. V., *Vyhovnyj i profesijnyj aspekty muzychno-pedagogichnoi' sprjamovanosti navchannja inozemnoi' movy studentiv VNZ u systemi muzychno-pedagogichnoi' osvity* [Educational and Professional Aspects of Music and Pedagogical Orientation of Foreign Language Teaching to Students of Institutions of Higher Learning in the System of Music and Pedagogical Education] / *Muzyka ta osvita : naukov-*

metod.zhurnal / zasn. MON Ukrain'ny, NAPN Ukrain'ny, Kyi'vs'ka dytjacha akademija mystectv [Music and Education: A Scientific and Methodological Journal / founded by the Ministry of Science and Education of Ukraine, National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv Children Academy of Arts]; Editor-in-Chief L. M. Masol. – Kyiv: Pedagogichna dumka, 2013. – Number 3. – PP. 14–18.

URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7872>

12. Pokushalova L. V., *Metod case-study kak sovremennaya tehnologiya professionalno-orientirovannogo obucheniya studentov* [The Case Study Method as a Modern Technology of a Professionally Oriented Teaching Students] / L. V. Pokushalova // *Molodoy uchenyy* [A Young Scientist]. – 2011. – Number 5. – Vol. 2. – PP. 155–157.

13. Samaruk N. M., *Teoretichni aspekty mizhpredmetnosti* [Theoretical Aspects of Intersubject Links] / N. M. Samaruk // *Vikladannya mov u vishchih navchalnih zakladah osviti na suchasnomu etapi. Mizhpredmetni zv'yazki : zb. nauk. pr.* [Teaching Languages in Institutions of Higher Learning at the Modern Stage. Intersubject Links: A Collection of Scientific Works] – Kharkiv, 2009. – Number 14. – PP. 178–187.

14. Sidorenko A. I., *Situatsionnaya metodika obucheniya: Teoriya i praktika* [Situational Teaching Methodology: Theory and Practice] / A. I. Sidorenko, V. I. Chuba. – Kyiv: Tsentri innovatsiy i razvitiya, 2001. – 256 pp.

15. Sidorenko A. I., *Situatsionnaya metodika obucheniya: ukrainskiy opyt* [Situational Teaching Methodology: Ukrainian experience] / A. I. Sidorenko, V. I. Chuba. – Kyiv: Tsentri innovatsiy i razvitiya, 2001. – 192 pp.

16. *Situatsionnyy analiz, ili Anatomiya Keys-metoda* [Situational Analysis, or Anatomy of the Case Method] [Elektronnyy resurs] / Edited by Doctor of Sociologic Sciences, Professor Surmin Yu. P. – Kyiv: Tsentri innovatsiy i razvitiya, 2002. – 286 pp. – Access Mode: <http://window.edu.ru/catalog/pdf2txt/135/53135/26010>

17. Sycheva A. V., *Innovatsionnyy podhod k povysheniyu professionalnoy kvalifikatsii lingvisty-prepodavatelya v ramkah trebovaniy obshcheevropeyskikh kompetentsiy : dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.08* [An Innovative Approach to the Professional Development of Teacher-Linguists within the Requirements of –the European Competence: Thesis ... of a Candidate of Pedagogical Sciences: 13.00.08] / Anna Vladimirovna Sycheva. – Maykop, 2004. – 192 pp.

18. Tinkalyuk Oksana, *Sub'ekt-sub'ektna vzaemodiya yak chinnik formuvannya gotovnosti studentiv do profesiynogo inshomovnogo spilkuvannya* [Subject – subject Interaction as a Factor of Formation of Students' Readiness to Professional Foreign Language Communication] / O. Tinkalyuk // *Visnik Lviv. un-tu* [Bulletin of Lviv University]. – *Seriya pedagog* [Series Pedagogue]. – Number 25. – Ch. 2. – PP. 272–281.

19. Amyotrophic Lateral Sclerosis Case Study [Web site]. – Access mode: <http://www.123helpme.com/amyotrophic-lateral-sclerosis-case-study-preview.asp?id=231245>

20. Dirks T., Film Site Movie Review. The Sound of Music (1965) [Web site]. – Access mode: <http://www.filmsite.org/soun2.html>

21. Market Leader: Pre-intermediate Business English Course book (+ DVD-ROM). – 3rd Edition / David Cotton, David Falvey, Kent Simon // Longman, 2013. –176 pp.

22. Market Leader: Intermediate Business English Course Book) / (+ DVD-ROM). – 2nd Edition / David Cotton, David Falvey, Kent Simon. – Pearson Education Limited: Longman, 2005. – 176 pp.

23. Matvienko O. V., *Pidgotovka maybutnih uchiteliv do pedagogichnoyi vzaemodiyi* monografiya [Preparing Future Teachers for Pedagogical Interaction: A Monograph]: [Text] / O. V. Matvienko. – Kyiv: NPU imeni M.P.Dragomanova, 2009. – 384 pp.

24. Tursunbaev B. Professionally Oriented Teaching of Foreign Language in Non-Language Universities / B.Tursunbaev // Intellectual Archive.– 2015. – Vol. 4. – No. 3 (May). – Toronto : Shiny Word Corp., 2015. – P. 128–134.

25. Ersozoglu Rukiye. Competency Approach for the Preperation of Foreign Language Teacher in Education as a New Educational Paradigm / Rukiye Ersozoglu // Intellectual Archive.– 2015. – Vol. 4. – No. 3 (May). – Toronto : Shiny Word Corp., 2015. – P. 140–146.

26. Seitenova S.S. The Use of Interactive Methods of Training as a Priority Direction of Education / S.S.Seitenova // Intellectual Archive.– 2014. – Vol. 3. – No. 1 (January). – Toronto : Shiny Word Corp., 2014. – P. 96–106.

Translation of the Title, Name and Abstract to the Author's Language

УДК 378.091.33:81'243

Петько Л. В. Метод ситуційного аналізу («case study» method) як засіб формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету.

Описується використання методу ситуційного аналізу у формуванні професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету у процесі навчання студентів професійно орієнтованої іноземної мови. Автором розкрито методичний потенціал кейс-методу, наведено підручники, в яких авторами впроваджується кейс-метод. Наведено методи навчання, які інтегровано до кейс-методу та надано зразки ситуацій, що пропонуються для розв'язання студентам, які у майбутньому стануть менеджерами, соціологами, педагогами, психологами, дефектологами.

Ключові слова: метод ситуційного аналізу (кейс-стаді метод), технологія, проблемна ситуація, професійно орієнтоване іншомовне навчальне середовище, студенти, університет.

УДК 378.091.33:81'243

Петько Л. В. Метод ситуационного анализа («case study» method) как способ формирования профессионально ориентированной иноязычной обучающей среды в условиях университета.

Описывается использование метода ситуационного анализа для формирования профессионально ориентированной иноязычной обучающей среды в условиях университета в процессе обучения студентов профессионально ориентированному иностранному языку. Автором раскрыто методический потенциал кейс-метода, названы учебники, в которых внедряется кейс-метод. Представлены методы обучения, интегрированные в кейс-метод, а также примеры ситуаций, предлагаемых для обсуждения студентам, которые в будущем станут менеджерами, социологами, педагогами, психологами, дефектологами.

Ключевые слова: метод ситуационного анализа (кейс-стади метод), технология, проблемная ситуация, профессионально ориентированная иноязычная обучающая среда, студенты, университет.